

MA. Persian (4-57)

14P/232/4

Question Booklet No.....

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No.

(Write the digits in words) .....

Serial No. of OMR Answer Sheet .....

Day and Date .....

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
3. A separate Answer Sheet is given. *It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your *Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen* in the space provided above.
5. **On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top, and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.**
6. No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet No. and Set No. (if any) on OMR sheet and also Roll No. and OMR Sheet No. on the Question Booklet.
7. Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.
8. Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. *For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by ball-point pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero mark).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit *only the OMR Answer Sheet* at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण-पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

[No. of Printed Pages : 26+2]

14P/232/4

No. of Questions/प्रश्नों की संख्या : 150

Time/समय : 2 Hours/घण्टे

Full Marks/पूर्णांक : 450

Note/नोट : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries 3 marks. One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न 3 अंक का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जाएगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

-1 - مسعود سعد سلمان زنده بود در :

(1) دوره صفاری (2) دوره سامانی (3) دوره غزنوی (4) دوره تیموری

-2 - مداح مسعود غزنوی بود؟

(1) حافظ (2) فردوسی (3) سعدی (4) نکستی

-3 - امیر خسرو شهرت یافت در؟

(1) دوره غلامان (2) دوره غزنوی (3) تیموریان (4) لودی

(P.T.O.)

1

(141)

4- زبان فارسی در سرزمین ہند رشد نمود یا؟

- (1) لشکر غزنوی و غوری (2) لشکر سامانی
(3) صفاری (4) صفوی

5- حافظ شیرازی را دعوت ہند داده بود :

- (1) پادشاہ اودھ (2) پادشاہ بنگالہ
(3) پادشاہ کشمیر (4) پادشاہ دکن

6- مصرعہ 'زین قند پارسی کہ بہ بنگالہ می رود' است مال :

- (1) امیر خسرو (2) نظیری
(3) سعدی (4) حافظ

7- شیخ جمال کنبوہ زندہ بود در زمان :

- (1) غلامان (2) خلجی
(3) لودھیہ (4) تیموریہ

8- 'خسرو ثانی' لقب یافت :

- (1) نظیری نیشاپوری (2) جمال کنبوہ دہلوی
(3) عرفی شیرازی (4) فیضی

9- بابر بدیلی آمدہ بود از

- (1) کابل (2) تہران
(3) بغداد (4) کاشغر

10- بابا بر به هند آمده بود :

(1) آتشی قدهاری (2) بدر-چاچ (3) عرفی شیرازی (4) غزالی

11- همایون از ایران به هند آمده بود در :

(1) 1542 (2) 1555 (3) 1545 (4) 1558

12- پدر عبدالرحیم خان خانان بود :

(1) شهنواز خان (2) غیاث بیگ (3) بیرم خان (4) آصف خان

13- نخستین ملک الشعرا بود در دربار :

(1) بابر (2) همایون (3) جهانگیر (4) اکبر

14- اولین 'ملک الشعرا' هند بود :

(1) فیضی (2) طالب (3) غزالی مشهدی (4) کلیم

15- 'آئین اکبری' تصنیف است :

(1) فیضی (2) ابوالفضل (3) شیخ مبارک (4) ملا بدایونی

16- خیام معروف است برای

(1) رباعی (2) غزل (3) قصیده (4) مرثیه

17- ملک الشعرای دربار اکبر بود :

(1) عربی (2) نظیری (3) فیضی (4) بدایونی

18- اسم مصنف 'چهار مقاله' است :

(1) نظامی گنجوی (2) نظام الملک طوسی (3) بیہقی (4) نظامی عروضی سمرقندی

19- اسم مصنف 'کیمیای سعادت' است :

(1) امام غزالی (2) نظامی عروضی (3) امام اعظم (4) امام شافعی

20- مولانا روی نوشته است :

(1) منطق الطیر (2) مثنوی معنوی (3) گلشن راز (4) اسرار خودی

21- سیرغ است در

(1) منطق الطیر (2) حدائق سنائی (3) گلشن راز (4) بوستان

22- عنصری 'ملک الشعراى' کدام دربار بود؟

- (1) صفوى (2) غزنوى (3) سلجوقى (4) سامانى

23- 'چهار مقاله' نوشته شد در سال؟

- (1) 535 هـ (2) 540 هـ (3) 550 هـ (4) 560 هـ

24- کتاب امير کیکاؤس بن اسکندر است :

- (1) دانش نامه (2) شاه نامه (3) بادشاه نامه (4) قابوس نامه

25- 'کلیله و دمنه' ترجمه است از :

- (1) رامان (2) مهابهارت (3) پنج تنزه (4) بهاگوت گیتا

26- سيد على جويرى نوشته است :

- (1) اسرار التوحيد (2) كشف الحجب (3) فوائد الفواد (4) معراج العاشقين

27- مشهورترين شاعر از گنجه است :

- (1) نظامى (2) انورى (3) فردوسى (4) سعدى

28- اثر خواند میر است :

(1) حبیب السیر (2) خیر المجالس (3) تذکرۃ الاولیاء (4) سکینۃ الاولیاء

29- نویسنده اذان مغرب است :

(1) جمالزاده (2) سعید نفیسی (3) صادق ہدایت (4) محمد حجازی

30- حافظ شیرازی معروف است برای :

(1) رباعی (2) قصیدہ (3) غزل (4) مرثیہ

31- 'صبح دم چون کلمہ بند آہ دود آسای من' این مصرعہ سرودہ است :

(1) انوری (2) عرفی (3) عسجدی (4) خاقانی

32- 'دماوند' منظومہ است :

(1) نیایوشیج (2) پروین اعتصامی (3) بہار مشہدی (4) لاہوتی

33- 'بشنو از نی چون حکایت می کند ☆ وز جدائی ہا شکایت می کند' این شعر است مال :

(1) جلال الدین رومی (2) جمال الدین عرفی (3) مولانا جامی (4) محمود شبستری

34- خانخاناں از ترکی بہ فارسی کدام کتاب را ترجمہ کردہ بود؟

- (1) تاریخ ہمایونی (2) تزک جہانگیری (3) تاریخ تیموری (4) تزک بابر

35- اکبر پادشاہ رامی گفتند

- (1) ملک الملوک (2) شہنشاہ بزرگ (3) ظن الہی (4) پادشاہ پادشاہان

36- مقبرہ امیر خسرو واقع است نزد مزار؟

- (1) چراغ دہلوی (2) نظام الدین اولیا (3) خواجہ بختیار کاکی (4) بابا فرید

37- سرودہ 'مثنوی خسرو شیرین' است :

- (1) نظامی گنجوی (2) امیر خسرو (3) مولانا جامی (4) فانی کشمیری

38- شادمانی شاعر است نظم

- (1) لاهوتی (2) بہار مشہدی (3) شہریار (4) خانلری

39- در عہد ساسانیان کدام زبان رواج داشتہ بود :

- (1) اوستا (2) فارسی (3) پہلوی (4) اشکانی

40- شہریار نوشتہ است :

(1) دماوند (2) مادر (3) افسانہ (4) ماہ کلیسا

41- نصر اللہ کردار کدام داستان کوتاه است ؟

(1) خانہ پدري (2) اذان مغرب (3) فارای شکر است (4) ماہ من

42- اسم پدر نصر اللہ بود

(1) محرم علی (2) شعبان علی (3) رجب علی (4) امجد علی

43- در آگرہ وجود دارد

(1) قطب مینار (2) علائی دروازہ (3) سیدالعجاب (4) تاج محل

44- 'بوستان' را بہ نگارش آورد :

(1) سعدی شیرازی (2) قطران (3) قانی (4) خاقانی

45- 'زندگی من' است تصنیف :

(1) موتی لال نہرو (2) جواہر لال نہرو (3) لال بہادر شاستری (4) خیراتی لال

46- خاقانی است معروف شاعر :

(1) غزل (2) رباعی (3) قصیده (4) مستزاد

47- علی اصغر حکمت نوشته است :

(1) زبان فارسی در ایران (2) تاریخ ادبیات ایران
(3) تاریخ ادبیات در ایران (4) زبان فارسی در هند

48- اصفهان را می گویند :

(1) کل جهان (2) نصف جهان (3) جهان هند (4) جهان ایران

49- پایه تخت افغانستان است :

(1) کابل (2) هرات (3) بلخ (4) غزنه

50- تصنیف غالب دهلوی است :

(1) بادشاه نامه (2) عمل صالح (3) دستنبو (4) سنبلیستان

51- نیشاپور معروف است برای :

(1) سعدی (2) بهار (3) حافظ (4) فریدالدین عطار

52- مزار حنین لائنجی است در :

- (1) آگره (2) دہلی (3) بریلی (4) بنارس

53- آخرین پادشاہ خانوادہ ساسانی کی بود؟

- (1) اردشیر (2) خسرو (3) یزدگرد سوم (4) یزدگرد دوم

54- بخارا پایہ تخت کدام حکمرانان بود :

- (1) ساسانیان (2) سامانیان (3) سلجوقیان (4) غزنویان

55- اولین شاعر صاحب دیوان در زبان فارسی بود :

- (1) رودکی (2) خیام (3) ظہیر فاریابی (4) ابوشکور بلخی

56- تعداد اشعار 'شاهنامہ فردوسی' است :

- (1) پنجاہ ہزار (2) شصت ہزار (3) پنجاہ و پنج ہزار (4) شصت و پنج ہزار

57- زمان سرودہ 'شاہ نامہ فردوسی' است :

- (1) سلجوقی (2) سامانی (3) غزنوی (4) مغول

58- معشوق یعنی

(1) دشمن (2) ہمسایہ (3) ہم کلاس (4) دلبر

59- دوام یعنی :

(1) ناکام (2) زندگی (3) آخر (4) ہمیشہ

60- سیالکوٹ است جای تولد :

(1) غالب (2) حالی (3) علامہ اقبال (4) مرزا آفندہ

61- معنی مردن است :

(1) مارنا (2) جینا (3) مرنا (4) جلانا

62- 'رموز بیخودی' منظومہ ایست از :

(1) علامہ اقبال (2) جوش ملیح آبادی (3) ناصر سرہندی (4) جامی

63- اسم پسر رستم بود :

(1) سہراب (2) زال (3) سام (4) اسفندیار

64- تصنیف عطار نیشاپوری است

(1) فوائد الفوائد (2) سکینه الاولیاء (3) سفینه الاولیاء (4) تذکرۃ الاولیاء

65- مولانا رومی جهان را بگذشت در سال :

(1) 572 هـ (2) 772 هـ (3) 672 هـ (4) 604 هـ

66- 'تحفة الصغر' است مال :

(1) ناصر خسرو (2) خسرو دهلوی (3) خسرو پرویز (4) پرویز نائل

67- برای قطعات معروف است :

(1) حافظ (2) خاقانی (3) ابن یمن (4) مولانا روم

68- مصنف سبک شناسی است :

(1) سعید نفیسی (2) لاهوتی (3) خانلری (4) بهار مشهدی

69- در پتالی (ایشه) متولد شد :

(1) حسن بصری (2) بدرچاچ (3) مسعود سعد سلمان (4) امیر خسرو

-70 'افسانہ' تصنیف :

(1) بہار است (2) لاهوتی است (3) نیایش است (4) پروین است

-71 مزار علامہ اقبال است در :

(1) دہلی (2) لاہور (3) سیالکوٹ (4) پانی پت

-72 مزار غالب است در :

(1) مہرولی (2) چراغ دہلی (3) بستی نظام الدین (4) سرائے کالے خان

-73 درقونیہ فوت شد :

(1) سعدی (2) حافظ (3) ناصر خسرو (4) مولانا روم

-74 'اکبرنامہ' تالیف کرد :

(1) ابوالفضل (2) فیضی (3) عبدالقادر بدایونی (4) محمد صالح کنہوہ

-75 'شعرا لعمج' جلد دوم است تصنیف :

(1) سید سلیمان ندوی (2) شبلی نعمانی (3) محمد اکرام (4) عبدالرحمن

76- اسم کامل بہار مشہدی بود :

- (1) محمد علی (2) محمد جعفر (3) محمد تقی (4) محمد کاظم

77- مرزا تفتہ شاگرد غالب ، زندہ بود در :

- (1) قرن بیستم میلادی (2) قرن سیزدہم میلادی
(3) قرن شانزدہم میلادی (4) قرن نوزدہم میلادی

78- ' فواید الفواد ' ملفوظات :

- (1) بابا فرید است (2) چراغ دہلوی است
(3) نظام الدین اولیاء است (4) خواجہ بختیار کاکی است

79- ممدوح امیر خسرو دہلوی :

- (1) ناصر الدین بود (2) علاء الدین خلجی بود (3) ابراہیم لودی بود (4) محمود غزنوی بود

80- نظام الدین اولیاء فوت شد در :

- (1) 700ھ (2) 715ھ (3) 660ھ (4) 725ھ

81- ' تاریخ جہانگشا ' است تاریخ دور :

- (1) تیموریان (2) غزنویان (3) سلجوقیان (4) مملوک

-82 منہاج سراج نویسنده :

(1) طبقات ناصری است (2) تاج المآثر است (3) آئین اکبری (4) چچ نامہ است

-83 لباب الالباب است تالیف :

(1) منہاج سراج (2) مسعود سعد سلمان (3) محمد عوفی (4) محمد حسین آزاد

-84 غالب فوت شد در سال :

(1) 1885 م (2) 1869 م (3) 1862 م (4) 1880 م

-85 مقبرہ اکبر پادشاہ واقع است در :

(1) دہلی (2) لاہور (3) فتح پور سیکری (4) سکندر آگرہ

-86 طالب متولد شد در

(1) تہران (2) آمل (3) دہلی (4) آگرہ

-87 خارجی یعنی

(1) اپنے ملک کا (2) صرف اپنے پڑوسی ملک کا (3) کسی دوسرے ملک کا (4) اپنے ملک کے کسی شہر کا

88- استراحت یعنی

- (1) آرام کرنا (2) دشمنی کرنا (3) دوستی کرنا (4) نیکی کرنا

89- ماه محرم مخصوص است از :

- (1) یکی از پادشاهان (2) وزیر پادشاه (3) حجاج بن یوسف (4) امام حسینؑ

90- موتی لعل نہرو بود پدر :

- (1) اندرا گاندھی (2) ارون نہرو (3) راجیو گاندھی (4) جواہر لعل نہرو

91- نسبت جواہر لعل بود از ایالت :

- (1) بہار (2) تامل ناد (3) کشمیر (4) پنجاب

92- فریہ است :

- (1) اسم (2) صفت (3) فعل (4) مفعول

93- شمیم یعنی :

- (1) بوی خوش (2) بد بو (3) باد تند (4) غبار

94- قاسم بن زاهد است :

(1) صفت (2) اسم (3) فاعل (4) مفعول

95- مطیع یعنی :

(1) ورزش گاه (2) قلعه (3) چاپ خانه (4) آرام گاه

96- 'مسی خوردن و شاد بودن آئین منست' این مصرعہ است از :

(1) حافظ (2) سعدی (3) سرمد (4) خیام

97- 'ما را همه اسباب پریشانی داد' این مصرعہ است از ل :

(1) خیام (2) دارا شکوه (3) سرمد (4) غنی

98- 'حافظ جادوان' عنوان شعری است از :

(1) بہار (2) شہر یار (3) پروین (4) داؤد پور

99- 'حیف کافر مردن و آوځ مسلمان زیستن' مصرعہ است از :

(1) غالب دہلوی (2) مرزا صائب (3) بیدل (4) اقبال

100- 'رفت در جانم صدای برتری' مصرعه است از :

(1) غالب (2) بهار (3) شهریار (4) اقبال

101- 'این خرقة که من دارم در رهن شراب اولی' مصرعه است از غزال :

(1) سعدی (2) خسرو (3) حافظ (4) حسن دهلوی

102- سلطانی یعنی :

(1) فقیری (2) شرافت (3) عاشقی (4) بادشاهت

103- آئین به معنی :

(1) قانون (2) شیشه (3) کام (4) هوش

104- خضر بود از

(1) پادشاهان (2) پیغمبران (3) وزراء (4) طبیب

105- 'ای سرو حدیقه معانی' مصرعه است از :

(1) غالب دهلوی (2) سعدی شیرازی (3) حافظ شیرازی (4) خاقانی

106- بزرگ ترین شاعر مرثیہ گو است :

- (1) محتشم کاشانی (2) نظیری نیشاپوری (3) عرفی شیرازی (4) صائب تبریزی

107- نخستین شعر غزل را می گوید :

- (1) مقطع (2) تمہید (3) مطلع (4) گریز

108- در این شعر کدام صنف پوشیده است ؟ رزمگاہ تو شانہ ضحاک ☆ بزم گاہ تو جلد یوسف

- (1) سیاقۃ الاعداد (2) ملمع (3) مراعاة النظر (4) تلمیح

109- 'قران السعدین' مثنوی است از :

- (1) خسرو (2) عرفی (3) فانی (4) جامی

110- رضا لائبریری واقع است در :

- (1) ٹونک (2) رام پور (3) پٹنہ (4) کولکاتا

111- پایہ تخت ایران است :

- (1) کابل (2) اصفہان (3) تہران (4) مشہد

-112 شاعر معروف افغانستان است :

(1) محمد اقبال (2) شهر یار (3) خانلری (4) خلیل الله خلیلی

-113 نیشاپور زادگاه :

(1) عربی است (2) صائب است (3) فیضی است (4) نظیری است

-114 شیراز زادگاه :

(1) فیضی (2) خسرو (3) عربی (4) حسن

-115 اکبر آباد زادگاه :

(1) محمد اقبال (2) مرزا غالب (3) حالی (4) بیدل

-116 سرهند زادگاه :

(1) ناصر (2) واقف (3) گرامی (4) نظیر

-117 پانی پت منسوب است از :

(1) کلیم الدین (2) بوعلی شاه قلندر (3) بابا فرید (4) چراغ دهلوی

118- اسم کامل جملزاده بود :

(1) محمد حسین (2) محمد احمد (3) محمد علی (4) محمد حسن

119- دارا شکوه پسر :

(1) اکبر بود (2) جهانگیر بود (3) هایون بود (4) شاجهان بود

120- اسم همسر نور جهان بود :

(1) جهانگیر (2) خسرو (3) شهریار (4) دانیال

121- برادر اورنگ زیب بود :

(1) دانیال (2) دارا شکوه (3) کامران (4) بهندال

122- 'تاج محل' موسوم است بیاد :

(1) ممتاز محل (2) نور جهان (3) جهان آرا (4) گلبدن بیگم

123- کتاب 'برهان قاطع' است :

(1) تذکره (2) دیوان (3) ملفوظات (4) لغت

-124 مانی بود :

(1) تذکره نگار (2) شاعر (3) نقاش (4) نثر نویس

-125 ظهوری متولد شد در :

(1) دکن (2) ترشیز (3) شیراز (4) تبریز

-126 ای.جی. براؤن کتابی نوشته است درباره :

(1) تاریخ ادبیات ایران (2) تاریخ منطق (3) تاریخ ادیان (4) تاریخ اسلام

-127 سعید نفیسی نویسنده :

(1) محاصر است (2) هندی است (3) کلاسیکی است (4) افغانی است

-128 نوروز

(1) اسم ماه است (2) جشنی است (3) اسم سال است (4) جای است

-129 شهنشاه هایون مدفون است در :

(1) کابل (2) سمرقند (3) دهلی (4) آگره

130- ظہیر الدین محمد بابر دفن است در :

(1) آگرہ (2) دہلی (3) سمرقند (4) کابل

131- مولانا جامی بود کی از :

(1) وزراء (2) شعراء (3) امراء (4) فقراء

132- اورنگ زیب مدفون است در :

(1) فرخ آباد (2) دہلی (3) اورنگ آباد (4) حیدرآباد

133- جهان آرا دختر :

(1) جہانگیر بود (2) داراشکوہ بود (3) ہمایون بود (4) شاہ جہان بود

134- 'توزک بابری' نوشتہ شدہ است بہ زبان :

(1) ترکی (2) فارسی (3) دری (4) پشتو

135- خانناتان بود وزیر :

(1) ہمایون (2) اکبر (3) داراشکوہ (4) بابر

136- بہار مشہدی منظومہ ای دارد بہ عنوان :

- (1) ہمالہ (2) البرز (3) ارادلی (4) دماوند

137- در ستائش بنارس است :

- (1) جاوید نامہ (2) سرمہ بینش (3) چراغ دیر (4) گلشن راز

138- 'از بنارس نروم معبد عام است اینجا' مصرعہ است از :

- (1) آرزو (2) حزین لائجی (3) ناصر سرہندی (4) شجاع الدولہ

139- 'اخبار کاغذ' اسم :

- (1) روزنامہ ایست (2) کتابی است (3) درام است (4) غزل است

140- مجازی معروف است برای :

- (1) تذکرہ نگاری (2) دمان نویسی (3) تاریخ نویسی (4) سفرنامہ نویسی

141- پایہ تخت تاجکستان است :

- (1) کابل (2) سمرقند (3) دوشنبہ (4) بخارا

142- حریف حزین لائجی بود :

(1) غالب (2) میر تقی میر (3) سواد (4) خان آرزو

143- جزو اول قصیدہ رامی گویند :

(1) گریز (2) دعا (3) تشبیب (4) مدح

144- قافیہ 'شیراز' است :

(1) بیاض (2) شہناز (3) لحاظ (4) خراج

145- در شعر مقام ردیف است :

(1) قبل از قافیہ (2) آغاز شعر (3) بعد از قافیہ (4) بیج جانست

146- اسم نویسنده 'گلشن راز' است :

(1) نظامی (2) محمود شبستری (3) جامی (4) مولانا روم

147- نعمت خان عالی بود در زمان :

(1) اکبر شاہ (2) اورنگ زیب (3) محمد شاہ (4) فرخ سیر

-148 سرد شہد بود دوست :

(1) اورنگ زیب (2) خسرو (3) شہریار (4) داراشکوہ

-149 شاعر معروف بنارس بود :

(1) آرزو (2) بیدل (3) حزین لائنجی (4) تفتہ

-150 بنارس معروف است برای :

(1) صبح (2) شب (3) دو پیر (4) دوازده ساعت

* * *

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण-पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली या काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें।)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा, केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्न-पुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्न-पुस्तिका पर अनुक्रमांक सं० और ओ० एम० आर० पत्र सं० की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिये आपको उत्तर पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिये केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ़ कार्य के लिये प्रश्न पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अन्दर वाले पृष्ठ तथा अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ०एम०आर० उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।